

Pētījuma darba uzdevums un prasības sadarbības partnerim IEA ICCS pētījuma īstenošanai

Vispārējā informācija

Projekta mērķis ir dalība starptautiskos izglītības pētījumos izglītības politikas izstrādei, rīcībpolitikas ieviešanas un ietekmes izvērtēšanai.

Lai sasniegtu projekta mērķi, tiek nodrošināta Latvijas dalība OECD PISA, OECD TALIS, OECD INES, OECD SCDH, IEA PIRLS, OECD PIAAC, IEA TIMSS un Pasaules Bankas pētījumos.

Starptautiskais sabiedrības un pilsonības izglītības pētījums (International Civic and Citizenship Education Study, ICCS) 2022 ir sadarbības projekts (turpmāk tekstā arī – “ICCS 2022 projekts”), ko ir ierosinājusi IEA un ko finansē no IEA līdzekļiem un projekta partnervalstu līdzmaksājumiem.

IEA ICCS ir lielākais starptautiskais un vienīgais pilsoniskās izglītības pētījums. Tas sniedz būtisku ieguldījumu zināšanās par pilsonisko izglītību skolās un praksi kā dažādas valstis sagatavo savus jauniešus. Detalizētai situācijas analīzei nacionālā līmenī tiks sagatavoti aptaujas jautājumi papildu tēmu izpētei.

Projekta mērķis ir uzlabot valstu izpratni par tādiem jautājumiem kā skolēnu loma attiecībā uz globālo pilsonību, vides ilgtspējība, sociālā mijiedarbība skolā, jaunu sociālo mediju izmantošana pilsoniskai iesaistei, digitālā pilsonība, kā arī migrācija un daudzveidība. Dalība ICCS sniedz valstīm ticamus, salīdzinošus datus, lai palīdzētu veidot izglītības politiku šajās kritiskajās jomās. Turklāt dalība ICCS palīdzēs valstīm pārraudzīt to progresu ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.

Latvijas dalība starptautiskajās pētījumu programmās nodrošinās iespēju novērtēt Latvijas izglītības kvalitāti pēc vienotiem, starptautiski salīdzināmiem kritērijiem un veicināt datu iekļaušanu vienotā sistēmā. Pētījumu ietvaros iegūtie dati un to analīze stiprinās Latvijas izglītības kvalitāti un tiks izmantoti rīcībpolitikas plānošanai un novērtēšanai. Pētījuma rezultāti ir aktuāli rīcībpolitikas veidošanai, ņemot vērā vispārējās izglītības satura un standartu maiņu, kurā sasniedzamajos rezultātos tiek vērtēta arī sociālā un pilsoniskā mācību joma – skolēns skaidro pasaules notikumus, to cēloņsakarības un idejisko pamatu pagātnē un tagadnē, pauž savu attieksmi pret sabiedriskajiem, ekonomiskajiem, politiskajiem procesiem un atbildīgi iesaistās tajos, pieņem lēmumus, kas saistīti ar karjeru un nākotnes iespējām un pozitīvi ietekmē labklājību lokāli un globāli, pamana netaisnību un rīkojas tā, lai to novērstu, ar cieņu un izpratni izturas pret sabiedrības daudzveidības izpausmēm.

Projekta tiešā mērķa grupa ir valsts institūcijas, kas ir atbildīgas par izglītības politikas izstrādi, tās īstenošanas pārraudzību, izglītības satura izstrādi, izglītības kvalitātes novērtēšanu, starptautisku pētījumu īstenošanu izglītības un zinātnes politikas jomā, kā arī nevalstiskās organizācijas.

Projekta netiešā mērķa grupa ir augstākās izglītības iestāžu un zinātnisko institūciju personāls, kas izmantos starptautisko pētījumu datus, lai analizētu Latvijas progresu un to ietekmējošos faktorus, tajā skaitā, salīdzinot ar citu valstu rezultātiem, kā arī Latvijas izglītības iestāžu pedagogi, kuri var izmantot pētījumu rezultātus un rekomendācijas izglītības procesa pilnveidošanai skolās.

Darba apjoms, sadarbība un pētījuma posmi

Pētījuma īstenošana noris 4 posmos laika posmā no 2018. gada līdz 2023. gadam. Pētījuma gaitā tiek īstenots starptautiskā salīdzinošā pētījuma otrais, trešais un ceturtais posms.

Otrais posms (pusotrs gads) – no 2019. gada jūlija līdz 2021. gada aprīlim – izmēģinājums praksē

- Praktiskā izmēģinājuma pētījuma norises kārtības, sistēmas un saistīto rokasgrāmatu izstrāde,
- Nacionālā centra darbinieku mācības par sagatavošanos praktiskā izmēģinājuma veikšanai, par datu vākšanu un punktu piešķiršanas kārtību,
- Praktisko izmēģinājuma instrumentu tulkojuma pārbaudes pārvaldība,
- Praktiskā izmēģinājuma datu analīze,
- Pētījuma instrumentu gala versiju sagatavošana.

Trešais posms (divi gadi) – no 2021. gada maija līdz 2023. gada februārim – pamata pētījums

- Pamata pētījuma norises kārtības, sistēmas un rokasgrāmatu izstrāde,
- Nacionālā centra darbinieku mācības par pamata pētījuma datu vākšanu un punktu piešķiršanas kārtību,
- Praktisko pamata pētījuma instrumentu tulkošanas pārbaudes pārvaldība,
- Starptautisko kvalitātes novērotāju mācības, kvalitātes novērošanas vietas vizīšu saskaņošana datu vākšanas laikā un rezultātu dokumentēšana,
- Starptautiskas datubāzes izveide un nacionālo datu kopu pareizības un salīdzināmības atkārtota pārbaude,
- Pamata pētījuma datu analīze, tostarp mērogošana, izlases kļūdas noteikšana un pārskatu satura rādītāju izveide.

Ceturtais posms (10 mēneši) – no 2023. gada marta līdz 2023. gada decembrim – pārskatu gatavošana

- Pārskatu tabulu sagatavošana, tabulu pārbaude, ārējo ekspertu un partnervalstu pārskatīšanas darba saskaņošana,
- Starptautisko, kā arī reģionālo un tehnisko pārskatu sagatavošana.

Sadarbības partnera uzdevumi

ICCS 2022 projekta ietvaros Sadarbības partnera kompetencē ir šādi uzdevumi:

- nepieciešamo datu iesniegšana IEA saskaņā ar projekta laika grafiku,
- projekta sanāksmju un mācību apmeklēšana;
- iesaiste ICCS 2022 projekta sagatavošanā, izstrādē un ieviešanā, ja ir nepieciešama.

Pētījuma izmaksas

Kopējās partnera provizoriskās izmaksas plānotas līdz 200 000 EUR. Pētījuma kopējās izmaksas ietver arī starptautiskās līdzdalības maksu, kas tiek segtas no Eiropas Komisijas un valsts budžeta līdzekļiem.

Izvērtējot un sagatavojot sadarbības piedāvājumu jāņem vērā sekojošā informācija un normatīvie akti:

1. Projekta īstenošanas specifiskie MK noteikumi: <https://likumi.lv/ta/id/293059-darbibas-programmas-izaugsme-un-nodarbinatiba-8-3-6-specifiska-atbalsta-merka-ieviest-izglitibas-kvalitates-monitoringa>
2. Par IEA ICCS 2022 <https://www.iea.nl/studies/iea/iccs/2022>
3. Par ICCS 2016 metodoloģiju un prasībām pētījuma īstenošanai
<https://link.springer.com/content/pdf/10.1007%2F978-3-319-39357-5.pdf>
https://www.iea.nl/sites/default/files/2019-07/ICCS%202016_Technical%20Report_FINAL.pdf
4. Publikācijas
 - IEA ICCS publikācijas:
https://www.iea.nl/publications/list?field_related_study_target_id=919

- LU IPI publikācijas (ICCS)

https://www.ipi.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/projekti/ipi/Publikācijas/Chekse_Geske_Pole_Pilsoniskas_izglitibas_problemas_un_izaicinajumi2017.pdf ;

https://www.ipi.lu.lv/fileadmin/migrated/content_uploads/Cekse_Geske_Publiceets2014.pdf

https://www.ipi.lu.lv/fileadmin/migrated/content_uploads/CIVIC_2009.pdf

5. 2019. gada 3. septembra Ministru kabineta noteikumi Nr. 416 “Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem”

Prasības pētījuma IEA ICCS īstenošanai (zinātniskajai institūcijai un pētnieku grupas veidošanai) (pamatojoties uz starptautisko metodoloģiju, 2017.gada 22.augusta Ministru kabineta noteikumiem Nr. 487 “Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 8.3.6. specifiskā atbalsta mērķa "Ieviest izglītības kvalitātes monitoringa sistēmu" 8.3.6.2. pasākuma "Izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas izveide" un Izglītības un zinātnes ministrijas iekšējos noteikumos “Nacionāla līmeņa pētījumu izglītībā organizēšanas kārtība” noteikto):

1. Pētījuma pieteicēja:

- 1.1. ir zinātnisko institūciju reģistrā reģistrēta Latvijas zinātniskā institūcija;

- 1.2. īsteno izglītības programmas studiju virzienā “Izglītība, pedagogija un sports” un pētniecību izglītības zinātnēs,

- 1.3. personāls ir ar pieredzi starptautisku salīdzinošo pētījumu izglītībā īstenošanā;

- 1.4. personāls ir ar pieredzi starptautiski salīdzinošo pētījumu sekundāro datu analīzē.

2. Pētījuma specifiskā mērķa sasniegšanai zinātniskajai institūcijai ir noteikti šādi kritēriji:

- 2.1. Pētnieku grupa un resursi atbilst IEA pamatprasībām, tai skaitā, intervētāji, testētāji u.c.,

- 2.2. Zinātniskā institūcija pētnieku grupu veido no šādiem amatiem:

- 2.2.1. Projekta zinātniskais vadītājs, vadošais pētnieks, zinātniskais asistents;

- 2.2.2. Augstskolās studējošie un zinātniskā doktora grāda pretendenti, arī ieņemot citus amatus,

- 2.3. Augstskolās studējošo un/vai doktora zinātniskā grāda pretendentu piesaiste pētījuma aktivitātēs vismaz ir 1,0 pilna darba laika ekvivalenta izteiksmē gadā, ar katra studējošā minimālo slodzi 0,3 pilna darba laika izteiksmē;

- 2.4. Citu zinātnisko institūciju pētnieku un ekspertu piesaiste pētījuma īstenošanā.

3. Sadarbības partnera izveidotās pētnieku grupas angļu valodas zināšanas ir C1 līmenī (ņemot vērā, ka pētījuma valoda ir angļu valoda) un pētnieku grupas vadošajam pētniekam ir pieredze

starptautisko pētījumu īstenošanā. Nepieciešams pievienot visu pētījuma īstenošanā iesaistīto darbinieku CV.

4. Sadarbības partnerim ir pietiekami cilvēkresursi, lai nodrošinātu pētījuma īstenošanu noteiktā laika grafika ietvaros (atbilstoši pētījuma norises grafikam, kas pievienots 3.pielikumā).

Sadarbības partnera uzdevumi Projekta ietvaros:

1. IEA ICCS 2022 īstenošana, ievērojot starptautisko metodoloģiju un iegūto datu analīze;
2. Nacionālā līmeņa aptaujas jautājumu sagatavošana;
3. Nodrošināt citu augstākās izglītības institūciju iepazīstināšanu ar pētījuma datu masīvu un tā izmantošanas iespējām;
4. Nodrošināt dalību IEA ICCS nacionālo pētījumu koordinātoru sanāksmēs;
5. Apzināt ar pilsonisko izglītību un skolēnu sniegumu saistītos izglītības kvalitātes indikatorus un izvērtēt to iekļaušanu izglītības kvalitātes monitoringa indikatoru sistēmā;
6. Veikt sekundāros pētījumus (vismaz vienu, pētījuma tēmu saskaņojot ar Izglītības un zinātnes ministriju).

Darba rezultāts

Sadarbības partneris nodrošina ICCS 2022 pētījuma īstenošanu saskaņā ar IEA metodoloģiju, pārstāv Izglītības un zinātnes ministriju IEA organizētajās sanāksmēs un nodrošina vismaz šādu nodevumu sagatavošanu un to iesniegšanu ministrijā:

- ziņojums par ICCS 2022 rezultātiem latviešu valodā, kas ietver metodoloģijas apkopojumu, galveno uzdevumu analīzi, secinājumus un ieteikumus politikas īstenošanai;
- ziņojuma pielikumi, kas ietver aptaujās un intervijās iegūtos datus, kā arī nodrošināta meta datu pieejamība (pēc pieprasījuma);
- sagatavoti un ar Izglītības un zinātnes ministriju saskaņoti nacionāla līmeņa aptaujas jautājumi;
- priekšlikumi izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas pilnveidei skolēnu snieguma novērtēšanai pilsoniskās izglītības jautājumos.

Sadarbības partnera pienākums ir pēc ministrijas pieprasījuma iesniegt darba materiālus un apkopotus datus gan pētījuma norises laikā, gan pēc pētījuma beigām.

Pētījuma pieteikuma sagatavošana un vērtēšana

Pētījuma pieteikuma sagatavošana un vērtēšana notiek saskaņā ar 2019.gada 22.janvāra Izglītības un zinātnes iekšējiem noteikumiem Nr. 1-6/19/6 “Nacionāla līmeņa pētījumu izglītībā organizēšanas kārtība” 25.punktu.

Ņemot vērā, ka pētījums ir starptautiski salīdzinošs izglītības pētījums un tiek īstenots pēc izstrādātas metodoloģijas, pētījuma kvalitāte tiek vērtēta ar fokusu, kā sadarbības partneris pētījuma pieteikumā atspoguļo izpratni par pētījuma īstenošanas procedūrām, izvērtē nepieciešamos resursus, darba apjomu, cilvēkresursus, veicamo darba uzdevumu izpildi noteiktajos termiņos un sasniedzamo rezultātu.